

KONSTANTIN
PRESLAVSKY
UNIVERSITY
SHUMEN

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ"

ЗАЕДНО ПИШЕМ ИСТОРИЯТА #

ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЗНАВАНЕ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И НА ЗАВЪРШЕНИ ПЕРИОДИ НА ОБУЧЕНИЕ В ЧУЖДЕСТРАННИ ВИСШИ УЧИЛИЩА И НАУЧНИ ИНСТИТУЦИИ

Правилник за признаване на висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни институции	Издание 1	Редакция 13	19.12.2025 г.	стр. 1 от 10
--	-----------	-------------	---------------	--------------

Раздел първи.

Общи положения

Чл. 1. Този правилник регламентира реда и организацията на процедурата в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ (ШУ) по признаване на висше образование на образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“ и на образователна и научна степен „доктор“, както и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни институции на основата на:

1. Закона за висшето образование;
2. Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища;
3. Държавните изисквания за придобиване на висше образование в Република България.

Чл. 2. Признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища и научни институции, наричано за краткост академично признаване, се извършва с цел достъп до по-нататъшно обучение в системата на висшето образование, използване на научно звание или улесняване на достъпа до пазара на труда.

Чл. 3. Право на признаване на придобито висше образование на образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“ и на образователна и научна степен „доктор“, както и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни институции имат български граждани, чужди граждани и чужденци с предоставена международна закрила, които са се обучавали във висши училища и научни организации, създадени и функциониращи по законоустановения ред в страната, в която е придобито висшето образование или са завършени периодите на обучение.

Чл. 4. При признаването на придобито висше образование на образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“ и на образователна и научна степен „доктор“, както и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни организации не се допуска дискриминация на основание на възраст, пол, раса, инвалидност, език, религия, политически или други убеждения, национален, етнически или социален произход, принадлежност към национално малцинство, имуществено, родословно или друго състояние или на основата на каквото и да е обстоятелство, което не е свързано с образованието, за което се иска признаване.

Правилник за признаване на висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни институции	Издание 1	Редакция 13	19.12.2025 г.	стр. 2 от 10
--	-----------	-------------	---------------	--------------

Чл. 5. (1) Висше образование, придобито в чуждестранно висше училище на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ и „магистър“, се удостоверява с диплома или с друг аналогичен документ, издаден от образователна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование на съответната държава.

(2) Периодът на обучение като част от програма за висше образование, завършен в чуждестранно висше училище, признато от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование на съответната държава, се удостоверява с академична справка или с друг аналогичен документ.

(3) Придобрита в чужбина степен, съответстваща на образователната и научна степен „доктор“, се удостоверява с диплома или с друг аналогичен документ, издаден от образователна или научна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование и научноизследователската дейност на съответната държава.

Раздел втори.

Признаване на висше образование на образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“ и на образователна и научна степен „доктор“, придобити в чуждестранни висши училища и научни организации“

Чл. 6. Признаването на висше образование на образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“, придобити в чуждестранни висши училища, е официално писмено потвърждение на стойността на дипломата за висше образование или на друг аналогичен документ, издаден от образователната институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование на съответната държава.

Чл. 6а. Признаването на придобрита в чужбина степен, съответстваща на образователна и научна степен „доктор“, е официално писмено потвърждение на стойността на дипломата или на друг аналогичен документ, издаден от образователна или научна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование и научноизследователската дейност на съответната държава.

Чл. 7. Признаването на висше образование на образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“ и на образователна и научна степен „доктор“, придобити в чуждестранни висши училища и научни организации, се извършва с цел достъп до по-нататъшно

Правилник за признаване на висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни институции	Издание 1	Редакция 13	19.12.2025 г.	стр. 3 от 10
--	-----------	-------------	---------------	--------------

обучение в системата на висшето образование, до обучение за повишаване на квалификацията и до докторантура.

Чл. 8. Процедурата по признаване на висше образование на образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“ и на образователна и научна степен „доктор“, придобити в чуждестранни висши училища и научни организации, се организира от Шуменския университет.

Чл. 9. (1) Лицата, желаещи признаване на висше образование на образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“, подават лично или чрез упълномощено лице в Центъра за международно сътрудничество към Шуменския университет писмено заявление, утвърдено по образец, в което се посочва гражданство, дата и място на раждане и се представят следните документи:

1. Оригинал и копие на диплома за висше образование или на друг аналогичен документ, издаден от образователна институция;
2. Оригинал и копие на приложението към дипломата;
3. Оригинал и копие на европейско дипломно приложение, ако притежава такава;
4. Документ, удостоверяващ промяната в имената на заявителя, ако е налице такава;
5. Други документи, които според ШУ имат значение за исканото признаване (диплома за завършено средно образование; диплома за завършена предходна образователно-квалификационна степен, придобита в Република България, или удостоверение за призната предходна образователно-квалификационна степен на придобитото висше образование в чужбина, ако заявителят притежава такава).

(2) Лицата, желаещи признаване на образователна и научна степен „доктор“, придобита в чуждестранни висши училища и научни организации, подават писмено заявление, в което се посочва гражданство, дата и място на раждане, към което прилагат следните документи:

1. Оригинал и копие на дипломата за научна степен или на друг аналогичен документ, издаден от образователна или научна институция;
2. Дисертацията и автореферата (на хартиен и електронен носител), в случай че присъждането на степента изисква такива;
3. Други документи, имащи отношение към признаването, ако притежават такива;
4. Документ, удостоверяващ промяната в имената на заявителя, ако лицето е чужд гражданин.

Правилник за признаване на висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни институции	Издание 1	Редакция 13	19.12.2025 г.	стр. 4 от 10
--	-----------	-------------	---------------	--------------

(3) Документите по ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 5 и ал. 2, т. 1 и т. 3, издадени от висшите училища извън страните членки на Европейския съюз и страните по Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в европейския регион (ДВ, бр. 51 от 2000 г.), трябва да отговарят на изискванията на съответните разпоредби на двустранни международни договори, по които Република България е страна, или на конвенцията за премахване на изискването за легализация на чуждестранните публични актове (ДВ, бр. 45 от 2001 г.), а при липса на такива разпоредби – да са преминали процедура по общия ред на легализациите, преводите и заверките на документите и други книжа. Документите по ал. 1, т. 1, т. 2 и ал. 2, т. 1 и т. 3 с изключение на европейското дипломно приложение, издадени от висшите училища в страните членки на Европейски съюз, и в страните по Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в европейския регион, трябва да бъдат придружени с превод на български език от лице, извършващо преводи по реда на глава трета от Правилника за легализациите, заверките и преводите на документи и други книжа, утвърден с Постановление номер 184 на Министерския съвет от 1958 година (обн. ДВ, бр. 73 от 1958 г.; изм. и доп., бр. 10 от 1964 г., бр. 77 от 1976 г., бр. 96 от 1982 г., бр. 77 от 1983 г. и бр. 103 от 1990 г.), като не е необходимо подписът на преводача, положен в извършения от него превод, да бъде нотариално удостоверен. Документът, удостоверяващ промяната в имената на заявителя по ал. 1, т. 5 и ал. 2, т. 4, представен на чужд език, трябва да бъде придружен с превод на български език.

(4) Подаването на документите по ал. 1 и ал. 2 се осъществява лично от заявителя или чрез упълномощено от него лице. При подаване на заявлението по ал. 2 заявителят прилага към него автореферат, ако има такъв, и анотация на електронен носител.

(5) При подаване на заявлението по ал. 1 и 2 лично заявителят представя документ за самоличност за сверяване на данните. В случаите, когато заявлението се подава от упълномощено лице, то представя пълномощно от заявителя.

(6) Удостоверяването на промяна на имената на заявителя – български гражданин, се извършва служебно от компетентния орган чрез проверка в Национална база данни „Население“, поддържана от Министерството на регионалното развитие и благоустройството“.

(7) Длъжностно лице от Центъра за международно сътрудничество проверява документа по ал. 1, т. 1 и ал. 2, т. 1 в 14-дневен срок след подаването му, като след изтичането на срока заявителят или упълномощеното от него лице може да получи оригиналите на документите.

Правилник за признаване на висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни институции	Издание 1	Редакция 13	19.12.2025 г.	стр. 5 от 10
--	-----------	-------------	---------------	--------------

В случаите на подаване на документите по електронен път към заявлението се прилагат сканирани копия на изискваните документи.

(8) В случаите, когато към заявлението не са приложени документите по ал. 1, т. 2, т.2 и т. 3, съответно по ал. 2, т. 1 и т. 2, процедурата по признаване се спира и заявителят се уведомява, че следва да ги представи в седемдневен срок, считано от датата на уведомяването. Ако липсващите документи не бъдат предоставени в посочения срок, процедурата се прекратява.

(9) Когато е налице обективна невъзможност за удостоверяването и проверката на съответните факти и обстоятелства по служебен път, органът може да поиска информация и/или документи за удостоверяването им от заявителя, който е задължен да ги представи.

(10) Изключения от ал. 3 се допускат за документи на лица, получили международна закрила, като тези документи може да не са легализирани и заверени.

(11) Представените по т. 6 допълнителни документи се прилагат без заверки като обикновени копия.

(12) След представянето на всички документи, лицето получава входящ номер на заявлението.

Чл. 10. Признаването на висше образование на образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“ включва:

1. Проверка на статута на висшето училище, издало дипломата за висше образование чрез създадените европейски мрежи ENIC/NARIC;

2. Проверка на автентичността на дипломата за висше образование, придобито в чужбина, и оценяване съответствието на данните от тях с държавните изисквания за придобиване на висше образование в Република България.

3. Вземане на решение за признаване на образователно-квалификационна степен на висшето образование с професионална квалификация, когато тя е посочена в дипломата, за отказ тя да бъде призната, или за прекратяване на процедурата.

Чл. 11. (1) Признаването на висше образование на образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“, придобито в чуждестранни висши училища, се извършва чрез оценяване съответствието на данните от представените документи с държавните изисквания за придобиване на висше образование в Република България.

(2) При признаването на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, се отчитат следните показатели:

Правилник за признаване на висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни институции	Издание 1	Редакция 13	19.12.2025 г.	стр. 6 от 10
--	-----------	-------------	---------------	--------------

1. Начин на приемане на студентите;
2. Продължителност на обучението;
3. Общ хорариум на изучаваните учебни дисциплини и/или придобити кредити;
4. Съотношение на учебните дисциплини и на техните хорариуми, които осигуряват фундаменталната, специалната и специализиращата подготовка;
5. Съотношение на учебните дисциплини и на техните хорариуми, които осигуряват теоретичната и практическата подготовка;
6. Резултатите от обучението като съвкупност от придобитите знания, умения и компетентности през периода на обучение;
7. Начин на дипломиране.

(3) Признаването на висше образование се извършва в съответствие с придобитата образователно-квалификационна степен. Ако в представените документи не е посочена образователна степен, се взема решение на коя образователно-квалификационна степен съответства придобитото висше образование съгласно българското законодателство.

Чл. 12. Признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, се отказва, когато се установят съществени различия между данните от представените документи и държавните изисквания за придобиване на висше образование в Република България, както и когато:

1. е представен за признаване документ, който не е диплома или друг аналогичен документ за висше образование и не е издаден от образователна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование на съответната страна;
2. е представена диплома, издадена от чуждестранно висше училище, признато от компетентен държавен орган на съответната държава по местонахождение на висшето училище за част от системата и на светско висше образование, но обучението е проведено в структури на територията на друга държава, които не са открити и не функционират по законоустановения ред;
3. е представен документ, удостоверяващ завършено висше образование, за който след извършване на проверка се установи, че не е издаден от съответното висше училище.

Чл. 13. Признаването на придобита в чужбина степен, съответстваща на образователната и научна степен „доктор“, включва:

1. проверка на статута на висшето училище или научната организация, издала документите по чл. 8, ал. 2;

Правилник за признаване на висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни институции	Издание 1	Редакция 13	19.12.2025 г.	стр. 7 от 10
--	-----------	-------------	---------------	--------------

2. проверка на автентичността на документите по чл. 9, ал. 2;
3. проверка на данните от документите по чл. 9, ал. 2 и установяване на съответствието на придобитата в чужбина степен с образователна и научна степен „доктор“;
4. вземане на решение за признаване на образователната и научна степен „доктор“, за отказ тя да бъде призната или за прекратяване на процедурата.

Чл. 13а. (1) Признаване на придобита в чужбина степен, съответстваща на образователна и научна степен „доктор“, се отказва, когато се установят съществени различия между данните от представените документи и държавните изисквания за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в Република България, както и когато:

1. е представен за признаване документ, който не е диплома или друг аналогичен документ за научна степен или не е издаден от образователна или научна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на висшето образование и научноизследователската дейност в съответната държава;

2. е представен за признаване документ, който е издаден от образователна или научна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на висшето образование и научноизследователската дейност в съответната държава, но е присъден без защита на дисертационен труд, в случай че присъждането на научната степен изисква такъв, или не съответства на образователна и научна степен „доктор“;

3. е представена диплома, издадена от чуждестранно висше училище или научна организация, призната от компетентен държавен орган на съответната държава по местонахождение за част от системата и на висшето образование и научноизследователската дейност, но обучението е проведено или дисертацията е защитена в структури на територията на друга държава, които не са открити и не функционират в съответствие с нейното законодателство в областта на висшето образование и научноизследователската дейност;

4. е представен документ, удостоверяващ научна степен, придобита в чужбина, за който след извършване на проверка се установи, че не е издаден от съответното висше училище или научна организация.

(2) Отказът по ал. 1 се мотивира. В отказа за признаване на висше образование по ал. 1 може да се включи препоръка за възможните мерки, които лицето да предприеме, за да получи признаване на по-късен етап, включително полагане на допълнителни изпити.

Чл. 14. Признаването на висше образование от Шуменския университет важи само за

Правилник за признаване на висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни институции	Издание 1	Редакция 13	19.12.2025 г.	стр. 8 от 10
--	-----------	-------------	---------------	--------------

продължаване на обучението във Шуменския университет и не осигурява права, които могат да бъдат ползвани в отношенията с трети страни.

Чл. 15. Шуменският университет определя такса за процедура по признаване на висше образование и завършени периоди на обучение в чужбина съгласно цените за административни услуги, приети от АС. При отказ от продължаване процедурата за признаване на висшето образование или завършени периоди на обучение таксата не подлежи на връщане на заявителя.

Чл. 16. Университетската комисия по учебна дейност признава придобитото висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни институции.

Чл. 17. Въз основа на доклада на комисията по чл. 16 ректорът издава заповед, с която признава или отказва да признае висше образование, придобито в чужбина. За признатото образование се издава удостоверение.

Чл. 18. (1) Признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, се отказва, когато се установят съществени различия между данните от представените документи и държавните изисквания за придобиване на висше образование в чужбина.

(2) Отказът се мотивира, като в него може да се включи препоръка за възможните мерки, които лицето да предприеме, за да получи признаване на по-късен етап, включително полагане на допълнителни изпити.

Чл. 19. Признаването на висше образование важи само за продължаване на обучението в Шуменския университет и не осигурява права, които могат да бъдат ползвани в отношенията с трети страни.

Раздел трети.

Признаване на периоди на обучение, завършени в чуждестранни висши училища

Чл. 20. Признаване на периоди на обучение означава установяване на съответствието на част от програма за висше образование, която е била оценена и документирана от чуждестранно висше училище, с програма на Шуменския университет.

Чл. 21. Шуменският университет организира дейността по признаване на периоди на обучение при условия и по ред, определени в Правилника за устройството и дейността на ШУ, Правилник за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити в ШУ, Правилника

Правилник за признаване на висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни институции	Издание 1	Редакция 13	19.12.2025 г.	стр. 9 от 10
--	-----------	-------------	---------------	--------------

за структурата и организацията на процеса на обучение в ШУ и при спазване на установените изисквания за придобиване на висше образование по същата и/или по сродна специалност в българските висши училища.

Чл. 22. При установяване на съществени различия Шуменският университет уведомява лицето за възможните мерки, които то може да вземе, за да получи признаване на по-късен етап, включително полагане на допълнителни изпити.

Заключителни разпоредби

§ 1. Настоящият правилник влиза в сила от датата на утвърждаването му от Академичния съвет на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски” с Протокол № 5 от 27.01.2012 г. и актуализиран с решение на АС по Протокол № 8 от 27.04.2012 г., решение на АС по Протокол № 1 от 28.09.2012 г., решение на АС по Протокол № 7 от 25.03.2016 г., решение на АС по Протокол № 11 от 24.06.2016 г., решение на АС по Протокол № 3 от 25.11.2016 г., решение на АС по Протокол № 10 от 30.06.2017 г., решение на АС по Протокол № 2 от 13.10.2017 г., решение на АС по Протокол № 4 от 15.12.2017 г., решение на АС по Протокол № РД-05-01/14.09.2018 г. (изм. чл. 19), Променен с Решение на АС по протокол № РД-05-09/19.04.2019 г. (изменения съгласно Постановление № 68 от 2 април 2019 г. за изменение и допълнение на Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища, приета с Постановление № 168 на Министерския съвет от 2000 г.); актуализиран с решение на АС по Протокол № РД-05-10/26.06.2020 г. (писмо № РД-08-268/18.03.2020 г. относно изменения в Закона за висшето образование, касаещо признаване на висше образование, придобито в чужбина, с цел продължаване на образованието); променен с решение на АС от 26.01.2024 г., съгласно изменения в Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища (обн. ДВ. бр. 69 от 22 август 2000 г., изм. и доп. ДВ. бр. 43 от 16 май 2023 г.); променен с решение на АС с протокол № РД-05-07/19.12.2025 г.

Правилник за признаване на висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни институции	Издание 1	Редакция 13	19.12.2025 г.	стр. 10 от 10
--	-----------	-------------	---------------	---------------